

College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Zitting van 12 juni 2018
Organisatie Ondersteuning -
Organisatieadvies

**3 2018_B&W_00220 Nota van antwoord : Schriftelijke vragen D66 -
gewijzigde verordening inzake doeltreffendheid en
doelmatigheid**

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer O. Akkerman, Wethouder; de heer B. Harmsma; mevrouw T. Jongman; de heer M. Scheringa;
mevrouw Judith Groot, de, Secretaris

Afwezig:

de heer R. Bats, Burgemeester

Nota van antwoord

Vraag en antwoord

Beantwoording vragen D66 n.a.v. memo "Niet voldoen aan huidige verordening 213a GW"

-

Inleiding

Met de introductie van het dualisme in het gemeentebestuur in 2002 zijn in de Gemeentewet (GW) de artikelen 212 en 213 aangepast en is artikel 213a ingevoegd. Dit had tot gevolg dat elke gemeenteraad drie (nieuwe) verordeningen vast diende te stellen:

- één voor het financiële beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie (212 GW),
- één voor de accountantscontrole (213 GW) en
- één voor het onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het dagelijks bestuur van de gemeente (213a GW)

Met het artikel 213a GW wordt beoogd dat het college zelfonderzoek verricht naar de uitvoering van het beleid en het functioneren van de gemeentelijke organisatie. Het uitgangspunt hierbij is leren en verbeteren. Deze vorm van zelfonderzoek is een instrument van het college. De raad heeft hierin een kaderstellende rol. De raad kan ook zelf onderzoek verrichten naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur door gebruik te maken van de rekenkamer.

Om gemeenten in dit nieuwe proces te ondersteunen zijn door de VNG destijds voor de drie verplichte verordeningen modelverordeningen opgesteld. Deze hebben ook als basis voor de

uitwerking van de verordeningen in Steenwijkerland gediend. In de geest van het duale stelsel zijn in 2005 deze modelverordeningen vervolgens door de raad vastgesteld. Echter, de duale verhoudingen tussen raad en college waren nieuw en moesten nog verder uitkristalliseren. Wijzigingen op deze verordeningen in de toekomst waren dan ook niet ondenkbeeldig. Immers, het betrof hier modelverordeningen waarvan nog moest blijken in hoeverre iedere gemeente afzonderlijk tot naleving in staat zou zijn.

Vragen:

1. Waarom is het zo moeilijk om de doelmatigheid van (onderdelen van de) gemeentelijke organisatie eenheden en de uitvoering van de taken door de gemeente eens in de zes jaar onderzocht te hebben?
2. Waarom is het zo moeilijk om jaarlijks de doeltreffendheid van het door het College gevoerde bestuur te onderzoeken?

De gemeente Steenwijkerland heeft het uitgangspunt van artikel 213a GW, leren en verbeteren, omarmd en ervoor gekozen om het verrichten van onderzoek in te zetten als ontwikkelinstrument.

De interne controle (IC) functie is sindsdien belast met het verrichten van onderzoek. Dit gebeurt met behulp van een jaarlijks onderzoeksplan. Dit onderzoeksplan wordt als onderdeel van de programmabegroting door de raad vastgesteld. Daarnaast ontvangt de rekenkamercommissie een exemplaar om “dubbeling” in onderzoeksonderwerpen te voorkomen.

Inmiddels heeft de IC functie zich ontwikkeld tot een volwaardige spiegelfunctie voor de organisatie op de onderdelen “procesbeheersing” en “rechtmatigheid van financiële beheershandeling”. De resultaten van deze inspanningen zijn o.a. een jaarlijks door de accountant verstrekte goedkeurende verklaring financiële rechtmatigheid en een positieve beoordeling in de interim controle proces- en risicobeheersing.

Door daarnaast ook op het gebied van doelmatigheid af en toe onderzoek te doen ontwikkelt de IC functie zich verder door. Het einddoel is om op termijn een volledig zelfcontrolerende organisatie te worden.

Het verrichten van onderzoek is op dit moment een belangrijk onderwerp. Steeds strengere regels van toezichthouders hebben tot gevolg dat accountants ook strengere eisen stellen aan de gemeentelijke interne controle. Daarnaast zijn de voorgenomen collegeverklaring financiële rechtmatigheid, toenemende digitalisering en datastromen belangrijke ontwikkelingen. Om zowel de genoemde ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden als te kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen die hiermee samengaan is de samenwerking aangegaan met vier omliggende gemeenten. Deze samenwerking helpt ons voor de toekomst onze positie te behouden “op de ladder van interne controle”.

Vragen:

1. Toetst het College jaarlijks de doeltreffendheid van 4 (delen van) programma's of paragrafen?
2. Zo nee, waarom niet?
3. Welke onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid heeft het College de afgelopen jaren uitgevoerd?
4. Zijn de resultaten naar de raad en de rekenkamer gestuurd? (zie artikel 231a lid 3 jo artikel 231a lid 3 van de Gemeentewet)? Zo nee, waarom niet? En gaat u dat dan alsnog doen?

Financiële rechtmatigheid is geborgd. Zoals vermeld blijkt dit ook uit de jaarlijks goedkeurende verklaring van de accountant. Het verrichten van onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid is in ontwikkeling. Voor onderzoek naar doelmatigheid (levert elke geïnvesteerde euro het maximale rendement op?) geldt dat hier de eerste stappen worden gezet. Tot op heden zijn er vier onderzoeken uitgevoerd, te weten:

- Het heffen van leges bij legalisering (2017)
- Stembureau (2017)
- Bankgaranties (2013)
- Leerlingenvervoer (2011)

Aan de raad is via de P&C documenten over de voortgang van deze doelmatigheidsonderzoeken gerapporteerd. De onderzoeksresultaten zijn niet apart naar de raad en rekenkamercommissie gestuurd. Wel beschikt de accountant over de uitkomsten van de onderzoeken en kan deze aan de raad rapporteren in geval van bijzonderheden. De raad is opdrachtgever van de accountant.

Indien gewenst, kunnen de resultaten van de vier onderzoeken alsnog aan de raad en de rekenkamercommissie worden gestuurd.

Onderzoek naar doeltreffendheid van beleid (is er bereikt wat is voorgenomen?) vindt plaats via de P&C instrumenten door de (SMART) doelstellingen in de programmabegroting te voorzien van een realisatiecijfer. Dit gebeurt in de najaarsnota en het jaarverslag. Tevens wordt nog vermeld welk percentage van het totaal aan doelen is gehaald en welk percentage niet. Daarnaast wordt onderzocht en verklaard waarom doelen niet zijn gehaald en welke maatregelen daarvoor zijn getroffen. Voor de paragrafen geldt dit niet. De paragrafen zijn in mindere mate meetbaar geformuleerd. Daar waar indicatoren zijn opgenomen, vindt wel monitoring plaats, bijvoorbeeld op de financiële indicatoren.

Vragen:

1. Is vanaf de datum van het vaststellen in 2005 in eerdere jaren wel aan de verordening voldaan?
2. Zo ja, waarom lukte het toen wel en nu niet?
3. Zo nee, waarom is de Raad hierover niet eerder ingelicht?
4. Is de Raad ingelicht over de afwijkende praktische uitvoering?
5. Zo nee, waarom niet?
6. Stelt het College voor om door te gaan met handelen in strijd met de verordening?

2018 is het jaar waarin de gemeente Steenwijkerland de drie verordeningen evalueert.

Uit de evaluatie van de onderzoeksverordening (213a GW) is gebleken dat op onderdelen niet aan de modelverordening is voldaan. Communicatie hierover aan de raad heeft tussentijds niet plaatsgevonden. De reden hiervoor is dat onderzoek doen met als doel leren en verbeteren prioriteit heeft gekregen. Dit is ook het doel dat destijds met de invoering van dit wetsartikel werd beoogd.

In het evaluatierapport “Staat van de dualisering” van 2009 doet de staatssecretaris van BZK de aanbeveling artikel 213a GW af te schaffen. De VNG ging mee in dit voorstel. Daarnaast stelde de VNG dat maatwerk ook mogelijk moet zijn. Maatwerk passend bij de wijze hoe gemeenten het onderzoeksinstrument toepassen. In het vakblad Binnenlands Bestuur is in 2009 hierover een artikel gepubliceerd. De link naar dit artikel staat hieronder vermeld.

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/opinie/ingezonden/doelmatigheids-en-doeltreffendheidsonderzoek.112201.lynkx>

Zowel het vorige college met het voorstel van april 2018 als het huidige college met het voorstel voor het najaar van 2018 stellen nu voor, in lijn met de aanbevelingen van de staatssecretaris van BZK en de VNG, voor de gemeente Steenwijkerland de verordening als maatwerk op te stellen.

Voor de raad blijft daarnaast altijd de mogelijkheid bestaan met behulp van de rekenkamer naar eigen inzicht aanvullend onderzoek te doen.

Vervolg

nvt